

drassyjem in njegovimi Magyari v Budimpešti klečeplazili in moledovali: „pomagajte nam“. Ponosni Magyari so jih pa v svojih novinah z ostrogi od sebe zbivali. V svojej obupnosti vračajo se sedaj k toliko zasramovanim Čehom in pravijo: „Čehi, pustite Hohenwarta, pustite nemške konservative, mi vam hočemo vse dati, karkoli vaše srce poželi, vendar poprej nam pomagajte Taaffeja vreči in ministerske stole zopet zasesti.“ Vendar Čehi poznajo nemško-liberalno lisico predobro in se toraj ne dajo nikomur zvabiti.

Prej so liberalci v zadregah Bismarka klicali na pomoč. Toda Bismark obrača liberalcem uže sam hrbet in toraj je tudi ta nada splavala po vodi. Nemški liberalci so v Avstriji v takih kleščih, kakor še nikoli. V mehko postljanem gujezdu bi radi počivali toda vzbujeni narodi avstrijski tega ne trpijo in zato davijo nemške liberalce prav hude, smrtne zadrege!

Gospodarske stvari.

Kako letina kaže.

Visoko ministerstvo poljedelstva objavilo je izvestje, kako je letina kazala sredi maja. Iz njega povzamemo sledeče podatke.

Vreme je sploh postalo toplo in ugodno tako, da je vse veselo rasti začelo. Pšenica kaže izvrstno izvzemši po nekatere kraje na Českem. Rž uže cvete pa ne kaže povsod dobro; v Saleburškem in gornj. Avstrijskem je sneg veliko rži polomil. Zimski ječmen v Dalmaciji uže žanjejo, na spodnjem Štajerskem tu pa tam slabo kaže. Jarine in okopavni sadeži so precej zaostali. Koruzo in krompir sejati je slabo vreme dolgo zadržavalo. Detelje in travniki bodo menje krme dajali, nego druga leta. Vinska trta je mnogo zaostala pa krepko žene in več kabrnkov nastavlja, kakor je se bilo nadejati. Uže 7 let niso vinogradi tako lepo kazali. Na Tirolskem so celo ozebli trsi mladike s kabrnki pognali. Okolo Klosterneuburga pa je le malo kabrnkov videti. Sadovno drevje kaže lepo v severnih, menje v južnih in planinskih deželah.

Na Ogerskem in Hrvatskem je ugodno vreme majnikovo dobro uplivalo na rastline. Kder so imeli sušo, ondi je pomagal obilni dež prve dni junija. Tudi o umah, točah, miših, hroščih itd. je menje slišati, kakor druga leta. Nedajajo se vseskozi dobre letine. Le kder so povodnji bile, ondi je slabo. Vinogradi so si zdatno opomogli in nastavili obilno kabrnkov. Ako ti ugodno ocvetjejo, dobijo ogersko-hrvatski vinogradarji precej veliko vina.

Na Ruskem obetajo zimne in jarine mnogo in lepih pridelkov, v Ameriki pa ne tako. Tukaj bodo imeli mnogo slabše kakor lani in toraj tudi ne bo toliko ameriškega zrnja za izvožjo pripravljenega, kakor zadnja leta.

Pomoček zoper zeljske bolhe.

Jeden najboljših pomočkov zoper te nadležne škodljivce, ki sicer ni nov, pa za vsakega lahko dobiti, je navadna gnojnica. Ker pa sama gnojnica, če pride z nježnimi koreninicami mladih rastlik neposredno v dotiko, ta rastlike ugonobi, da poginejo, ali, kakor se navadno govori, da „zgorijo“, treba je gredo, na katero se ima salata, zeljevine, korenje, repa in drugo sočivje posejati in posaditi, jeden ali 2 dni poprej z gnojnico do dobra poškopiti.

Če je gornja plast prsti jeden ali dva dni se dobro posušila, gnojnica niti semena niti mladih rastlik ne ugonobi več. Če je seme pa uže posejano in rastlike posajene, se sme le z največjo sprevidnostjo, z gnojnico greda škropiti. Najbolje se to zgodi z žlebiči ali grabicami ob posameznih gredicah, da se ta mrčes s svojo zalego uniči, rastlinicam pa škoda ne naredi.

Ta priprosti pomoček pa najbolj s tem koristi in pomaga da hitro in krepko rast rastlinic kolikor najbolj pospeši, da tako močne postanejo, da jih bolhe niso več kos uničiti. Da pa gnojnica tudi bolhe z zalego vred ugonoblja, o tem se vsakdo lahko prepriča, kdor uže obsejano ali ob-sajeno gredo, na kateri je kaj zeljskih bolh, pre-vidno z gnojnico škropi. Ko nekaj ur mine, ni več videti zeljskih bolh in v dveh do treh dneh so tudi rastlinice močne in krepke.

V novejšem času so začeli vsake sorte mrčesja s petrolejem preganjati. Kakor nekteri pripovedujejo, je ta pomoček kot dober bil spoznan. Vendar se sme pa to sredstvo le v taki meri rabiti, da se na škropivno kanglo vzame žličica petroleja, v vodo vlije in s to potem škropi. Ta pomoček omenjamo tukaj le tako mimogredé.

Dosti važnejša pa je skušnja, katero je v tem oziru umetni vrtnar Bolke naredil. On pravi, da se tistih gredic, na katerih je bil leto poprej čebul posajen, bolhe niso več lotile. Ker se tedaj ta mrčes čebulovih gredic, kakor skušnja kaže, izogiblje, v njih ne popušča zalege in tedaj tudi ni bolh v gredi, ktere so se v nji zaredile. Onih pa, ki iz sosednih gredic priletijo in priskačejo, je primeroma prav malo. Ta zasledba je velike važnosti, ker je tako mogoče setvine gredice, iz katerih so se mlade rastlike za daljno presaditev popipale, zopet s kakim drugim sadežem zasaditi ali obsejati in tako dvojno korist od njih si pridobiti.

(Konec prih.)

Celjsko čebelarstvo ima 19. junija 1881 v Šmarinji v Jagodičevi dvorani popotni sbod, pri kojem se tode predavalo o umnem čebelarstvu. Pričetek je po popoldanskej službi božji.

Dopisi.

Iz Ptuja. (O okrajnej skupščini na dalje.) Od kod je g. Pisk „privandral“ k nam

nemira delat? Kaj pa je poprej kde bil? S čim se peča? Kaki je gledé vere in narodnosti? Kaj takega leži je pitati, ko na to odgovarjati. Toliko se o tem človeku ve, ka se je pred 14 leti priselil v ptujsko predmestje Kanižo, kder zdaj tako kavo dela, koja je proti pravej to, kar koruzinjak proti gibanjcam, ali pa v ogerskih kletih napravljena čmiga proti božjemu daru slovenskih goric. S čim se poprej pečal, tega v celem Ptujci bržčas nikdor po pravici ne ve. Pravijo, da je poprej na Moravskem tudi tako kavo delal, kakor zdaj tu pa bojda krido napravil, potem pa sem pripiskal. Čuje se, da je rojen žid, potem pa pristopil k našej veri, zdaj pa je pre — „konfessionslos“. Kaj rad postal bi ptujski župan. Če si ga Ptujčani zvolijo, naj jim bode! Rad bi prišel v tudi v deželni in državni zbor liberalnih postav delat, pa da bi g. Hermana spodrinil, počel je v okrajnem zboru rogoviliti. Misli si je vendar: če njim rečem, da bi poslanec g. Herman, ko bi le hotel, lahko napravil, da se za ptujski okraj dača nebi povekšala, bodo mi „tume bindiše pavern“ to radi verovali pa v bodoče mesto Hermana mene zvolili. Zares le samo židovska predrznost, računajoča na glupost drugih, zamore postaviti predlog, za kojega prav dobro vé, da ga z ničem temeljno podkrepiti ne more. Nadejamo se, da bo si nemško-moravski popotnik kar nekoliko časa pomnil, kako je šiba pela, ko si ga je prof. Žitek vzel pod pazduho, ter da zopet pozabi, da ima zadatek okrajnih zastopnikov biti: skrb za prid in blagostanje okraja, ne pa hujskanje proti deželnemu poslancu in proti sedajnej vladi.

(Konec prih.)

Iz Ljutomera. (Naši konji. Konec.) Drugi žrebci so Norfolskega plemena, Angleškega, in sicer 4 so čistokrvni angleži, to je takšni, od katerih se da rodopis ali genealogija dokazati, 3 so pa polokrvni angleži, t. j. oni izvirajo tudi iz Angleškega, ne more se pa dokazati njihov rodopis. Norfolsko pleme je dvojno in sicer eno se rabi samo le za dirke; to ima tenke noge, tenko truplo, ozek šinjak, malo glavo, visok stegnjen trebuh in nas opominja na hrta; drugo se rabi za vožnjo; to ima močne noge, močno truplo, ki je nekoliko kračejše; toto drugo pleme je pravo Norfolsko pleme, ki se rabi za križanje z našim ljutomerskim plemenom; pozna se pa po tem, da je na križi od zaja razcepano. Izmed ljutomerskih žrebcev je samo le Norfolk, rdečkasti sivec, nekoliko v truplu daljši, vsi drugi so kračejši. Angleški Norfolkci so nastali ravno tako, kakor ruski Orlovi s križevanjem plemenitejših, arabskih in mavretanskih konj. Angleško pleme zaredil je kralj Karol II. ob konci 17. stoletja. Ta kralj ni se pečal veliko z vladanjem, zato so ga tudi sovražili in na zadnjič odpravili; njegovo veselje je bilo, spravljati od vseh krajev konje in pse; on je toraj utemeljitelj sedajnega tako imenitnega konjskega in pasjega plemena. Najprvje je spravljal konje iz Mavretanije in Arabije. Ker Arabi

niso hoteli predati svojih konj, najel je Karol II. tolovaje Beduine, ki so njemu arabske konje spravljali. Tako so prvi konji Arabcem ukradeni na Angleško pripeljani. Od teh je postalo angleško pleme. Iz tega se tudi vidi, da je nekdanj bilo jako težavno dobiti arabskih konj. In še dandanes ne prodajajo Arabci kobile, ampak samo le žrebce v Evropo, ker kobile imajo pri njih večjo vrednost, nego žrebci. Naši pametni konjerejci naj ravno tako delajo! Arabski Beduini dobro vedo, da so dobre kobile podlaga dobremu plemenu; ako kobile obnemorejo, oslabi celo konjsko pleme. Mi imamo toraj zdaj angleške žrebce, da bi postali naši konji močnejši in krepkejši, posebno za dirko. Pa vendar ni vse odvisno od žrebca, marveč od konjerejca samega. Ne smemo toraj gledati samo na lepo obliko konja, ampak na to, koliko zdrži in kak zna bežati. Lepa kobila, ktera malo zdrži, je kakor lepa gizdava, od zvnaj okinčana gospa, ktera ima od spodaj grde raztrgane cape. Pride toraj na to, kako konjerejec žrebe vzredi, kako to ima storiti, bilo je že više rečeno. Kdor ne more vzrediti dobrega konja ali ne zna ž njim ravnati, naj rajši opusti od konjereje, in se poprime druge gospodarske stroke, ki mu bode več haska nesla, nego njegovim konjem; naj konje odpravi in poskusi s govejo živino; v vsem vsak ne more biti strokovnjak. Tudi ni nič na tem ležeče, kaj kdo ima in kaj dela, ampak kako kaj zna storiti; kdor ne more biti učenjak, naj postane rokodelce, kmet, in tu bodi na pravem mestu.

Iz Ljubna. (Županstvo in reklamacije.) Gotovo bo marsikteremu bralcu znan v gorju-savinjski dolini tik bistro deroče Savinje prijazni kraj „Ljubenska dolina“, sred koje stoji starodavni in prijazni trg „Ljubno“. Prebivalstvo je krepke postave, bistroumno in razven nekaterih nemščine zmožnih oseb do čista slovensko. Kakor pa po drugod, se tudi v tukajšnjem kraji vrši ravno sedaj pregledovanje včenjenih čistih dohodkov zavoljo gruntnega davka. Reklamacije izdelujejo — a žali Bog! vse le v nemškem jeziku. Čudno tedaj, ker našo srenjsko predstojništvo je razun treh nemščine zmožnih oseb do čista le slovensko. Nam dobra vlada je v reklamacijskih polah najpred „slovenske“, potem tudi nemške besede na njih rubrike natisnoti dala, in nam tako postrči hotela; a mi samo slovenščine zmožni Slovenci pa se prekrasnih ponudeb branimo in tako sebe sramotimo. Največ krivo je tukaj naše srenjsko predstojništvo, kateremu je ena „feičkohlerska“ oseba več kakor vsi narodni volilci. Žalostno je za tako osebo. Pod slovenskim sremem so rojeni, na slov. prsinh dojeni, od slov. matere odgojeni in na slov. zemlji izrejeni, pa na ljubo premilo materno slovensko besedo pozabljajo in jo sramotijo. To je žalostno!

Iz Celja. (Srebrno svetinjo) poslala je kmetijska družba štajerska g. Kumarju, logarju

celjskih gozdov, opozorjena na njegove velike zasluge po g. Langerji, predsedniku naše podružnice. Dne 22. maja t. l. donesel je svetinjo g. prof. Šmirger in se podal z večimi gospodi na 2400 črevljev nad morjem visoki dom g. Kumarjev, da mu jo izroči. Obče spoštovani starosta cesarski svetovalec g. dr. Štef. Kočevar bi bil sam rad pri svečanosti, ki se je sedaj vršiti začela pa zaradi svoje starosti ni mogel. Zato je napisal slavnostni govor, ki se je g. Kumarju predčital, glasi se: „zbrali smo se tukaj danes, da logarja Kumarja, posestnika v Pečevniku, počastimo. Njemu sta posek in spodreja mestnega gozda poverjena, in celjsko mesto je srečno, da je Kumar to opravilo prevzel. Sicer ni obiskaval gozdarske šole, ni imel učitelja, ki bi mu razlagal, kolike vsestranske koristi so lepi logi: prisojne kraje proti preveliki toploti in sniž branijo, potokom in rekam vode davajo, silo viharjev manjšajo, plaze zadržujejo, njivam in travnikom rodovitost ohranjujejo. Ni se učil, kako se more s hostami ravnati, da se ne uničijo. Ni se učil, kako se morajo drevesa in cele hoste spodrejati. Toda dobro njegovo opazovanje nature, posameznih dreves in cele hoste ter zdrava pamet je njemu povedala, kaj da ima storiti, da se celjska hosta za prihodnost obvaruje. On ravna tako dobro z gozdom, ki je njemu povrjen, da je veselje gledati. Preteklo leto je društvo tukajšnje gospodarske podružnice izlet v Pečevnik napravilo. V društvu je bil g. Šmirger, profesor gozdarstva. Tega je spodreja mestne hoste navdušila in čudil se je, da kmet tako popolno s hosto ravnati zna. Pred vsem društvom je izrazil, da enake izvrstne hostne spodreje še nikjer ni videl. Vi častiti g. Kumar ste s svojim pametnim gozdorejstvom v prvej vrsti koristili celjskemu mestu, koristili pa ste tudi vsej okolici, katera bode, ako svojih host ne bode imela, vsaj od mesta les in kurjavo kupovati zamogla. Zeleti bi bilo, da bi se sosedni in oddaljeni posestniki gozdov k Vam pametnega gozdarjenja učiti hodili. Toraj smo v predzadnji seji sklenili, da ste Vi častiti g. Kumar posebne odlike vredni in g. dr. Langer je pri občnem zboru kmetijske družbe štajerske Vaše zasluge najavil tako, da Vam je centralni odbor prisodil srebrno svetinjo. Sprejmite tedaj odliko, katero ste popolnoma zaslužili. Naj svetinja Vas na Vašo uspešno marljivost in na to opominja, kako je štajersko gospodarsko društvo Vašo koristno delavnost cenilo. Naj svetinja Vas tolaži, ako Vas katera nezgoda zadene, naj kinči Vašo starost, katero Vam veselo in dolgotrajno želimo. Bog Vas živi!

Iz Koroškega. (Razne novosti. Zadnji dež nam je livade kaj lepo zamočil; vse raste ljubeznjivo lepo, zimine in jarine s sadovnim drevjem vred lepo kažejo. Višine je sneg pokrtil pa nadejamo se skorajšnjega toplega vremena. V celovskem jezeru so 4 vojaki utonili, 2 je smrti rešil narednik Püschl in Karol Pogačnik, učence

višje realke. Kmetijska družba prosi e. k. ministerstvo, naj nekaj stori, da ne bodo požrešni Italijani naših ptic, priletevših k njim, tako stršansko lovili, klali in žrli. Mi pticam prizanašamo, da jih tem več Italijani imajo na pobijanje. — Potovanja v Rim udeleži se več koroških Slovencev, ki dobijo od sv. Mohorjeve družbe 200 fl. v zlatu seboj, da jih podarijo sv. očetu. Kdor še kaj določiti želi, ta naj pošlje denar do 20. jun. t. l. č. g. dr. Müllerju, mestnemu kaplanu v Celovcu. Tukaj hočejo staviti veliko kavalerijsko kosarno, ki bo stala 400.000 fl. Koroška šteje 117 slovenskih župnij s šolami za slovensko dečo, katera pa uže skoraj toliko slovenski brati ne bo znala, da bi katekizem mogla čitati. Toda v kljub temu se režijo nemčurji: na Koroškem se nič ne pomemčuje. So pač farizeji!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesarjevič Rudolf biva v Pragi, cesar na Dunaji in cesarica odpotuje domov na Bavarsko. — Nemški liberalci rogovilijo sedaj po novinah, kder vsaki dan kaj zlažejo, češ, da bodo Magyari pritiskali na cesarja, da bo ta grofu Taaffeju vzel ministrovanje; zraven še dostavljajo, da je grof Hohenwartova stranka razdevana itd. kar pa je vse izmišljeno. Liberalci štejejo med svojimi poslanci mnogo Judov. Ti so najgorečniji zagovorniki, in kakor pri nas nemškutarji, upijajo ti kričači „nemštvo je v nevarnosti.“ — Liberalni kmetje na gornjem Avstrijskem se dajo po nevarnih kričačih res uže hudo sčuvati; nedavno je tak liberalen kmet — zadušen dijak, ki je šolanje popustil, kmetijo prevzel a vse v kratkem zapravlil — drzno vzbujal pri poslušalcih želje po republiki. S tem je pravo izbleknol skrivne nakane ovega liberalnega šundra med kmeti. No, hitrej ko se izvê, kam pes pri „liberalnih Bauern-vereinih“ tace moli, prej bodo se kmetje sploh zmordili. — Česki škofje pod vodstvom kardinala nadškofa praškega izdali so vzajemno pastirsk list, v katerem jih svariyo pred krivo znanostjo, spačeno umetelnostjo in brezverskim časništvom. Tudi priporočajo katoličanom, naj skrbijo za katoliško-verske šole ter v razne zastope volijo značajnih katoliških mož. — V mestih v Šleziji so pri volitvi v deželni zbor prvič zmagali konservativci z župnikom dr. Fin-dinskijem. — Trojica kranjskih nemčurjev: Dežman, Schafer in Schrei so v trgovski zbornici svoje pristaše zapeljali v popolno kujanje, ter niso hoteli voliti, pa ne izvoljeni biti v predsedništvo. Vsled tega so Slovenci bili izvoljeni; g. Kušar je predsednik, g. Horak podpredsednik. Je tudi prav! — Na Ogerskem vršijo se sedaj volitve ali „korteži“. Na kmetih volijo 331 poslancev, v mestih pa 180. Pravijo, da zmaga Tiszajeva stranka. Hrvatski ban je prepovedal prošnje dopošiljati mu zoper to, da se Reka popolnem Ma-